

**LANDSTINGETS
OMBUDSMANDS
BERETNING
FOR 2009**

Tvangsfjernelse

5-2 Anbringelse af børn uden for hjemmet, kritik af manglende udarbejdelse af handleplan. Manglende hjemmel til at kræve, at barnets forældre afholder konkrete udgifter til barnets uddannelse

A klagede over, at K Kommune ikke havde udarbejdet en handleplan i forbindelse med, at A's datter blev anbragt uden for hjemmet, og at K Kommune ikke afholdt de udgifter, som var forbundet med datterens efterskoleophold.

Ombudsmanden fandt det særdeles kritisabelt, at K Kommune ikke havde sørget for at udarbejde en handleplan på trods af flere henvendelser herom fra A og A's hjemkommune.

Ombudsmanden fandt anledning til at henstille, at K Kommune i almindelighed vejledte plejeforældre om, hvilke dispositioner vedrørende plejebørns uddannelse, som kun kan træffes af kommunen.

Ombudsmanden udtalte herudover, at det var kritisabelt, at K Kommune ikke havde meddelt A en skriftlig afgørelse af spørgsmålet om A's betalingspligt vedrørende datterens forsørgelse under anbringelsen uden for hjemmet.

Ombudsmanden udtalte i den forbindelse, at der ikke var hjemmel til at afkræve A betaling for konkrete udgifter, men at betaling skal ske efter de regler, som Landsstyret har fastsat, og at disse regler går ud på, at forældrebetalingen skal ske efter faste satser. (J. nr. 2009-145-0001)

Jeg modtog den 31. oktober 2006 følgende klage fra A:

”Jeg har fremsendt en skriftlig klage over sagsbehandlingen af min datter D til K Kommune.

Jeg har ikke accepteret det skriftlige svar fra K Kommunes socialchef over min klage, på grund af, at jeg er flyttet til K Kommune under min uddannelse samt at [...] ikke har betalt min rejse. Det kan jeg ikke acceptere.

Jeg kan heller ikke acceptere, at der ikke er foretaget en indgående sagsbehandling, efter at D var blevet anbragt udenfor hjemmet.

Siden D blev anbragt udenfor hjemmet har jeg som mor til barnet kontaktet socialforvaltningen for at anmode om, at der udarbejdes en handleplan, men dette er ikke blevet gjort indtil dato.

Jeg kan ikke acceptere undskyldningen herfor fra socialforvaltningen i K Kommune, idet jeg er vidende om, at forskellige sagsbehandlere har haft sagen og vidste godt, at sagen er uafsluttet. Det er medarbejdernes pligt indbyrdes at rette op på problemet, og ikke mindst må socialchefen bringe dette i orden hvis pågældende har indsigt i sagen.

Jeg vil også nævne samtidig, at D rejste til efterskoleophold, endnu mens hun var anbragt udenfor hjemmet og er derfor registreret som borger i [...] Kommune, og jeg skal stærkt klage over, at hjemkommunen ikke har sørget for de nødvendige tiltag, når et barn/den unge rejser til et efterskoleophold, mens det stadig er anbragt udenfor hjemmet.

Jeg håber, at sagen kan blive afsluttet snarest. Og jeg ønsker stadigvæk, at der rettes op på de økonomiske forhold vedrørende D.

I ligger inde med kopien af min klage og jeg vedlægger brevet fra socialchefen i K Kommune.”

Sagen drejede sig om følgende:

D blev af K Kommune den 21. april 2005 anbragt uden for hjemmet uden tidsbegrænsning med sit eget og moderens samtykke, jf. landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge § 9, stk. 2, nr. 10. Anbringelsen skete hos plejeforældre i K Kommune.

Det fremgår samtidig af et brev af 1. juli 2005 fra ... Kommune, som var A's hjemkommune, til K Kommune, hvor A opholdt sig under uddannelse, at ... Kommunes socialudvalg på et møde den 29. juni 2005 havde tiltrådt en indstilling fra K Kommune om, at anbringelsen skete efter reglerne om anbringelse uden for hjemmet uden forældresamtykke, jf. ovennævnte landstingsforordnings § 10.

Kommunens beslutning hvilede på, at D's stedfar under en kriminalsag var fundet skyldig i seksuelle krænkelser af D.

Af K Kommunes meddelelse af 28. april 2005 til ... Kommune om afgørelsen af 21. april 2005 fremgik, at anbringelsen uden for hjemmet skulle vare, så længe samlivet mellem A og D's stedfar bestod.

Den 1. november 2005 skrev D's plejeforældre til K Kommune og søgte om betaling af et efterskoleophold for D.

Der foreligger ikke blandt sagsakterne nogen afgørelse af denne ansøgning, men det fremgår af ... Kommunes socialforvaltnings journalark af 12. december 2005, at ... Kommune denne dag besluttede at anvise et depositum på 1.500 kr. til ... Efterskole.

Den 28. november 2005 flyttede A til ..., og har boet i ... siden.

Det fremgår af ... socialforvaltnings notatark af 31. marts 2006:

"A rettede henvendelse den 16/3-06 om sin datter D som er anbragt hos en plejefamilie i K Kommune.

A er frustreret over, at D løbende ringer til sin mor om sine frustrationer. D har oplyst sin mor om plejefamilien har sendt en skrivelse til K Kommune om de ikke længere vil have D hos sig - i den forbindelse vil A gerne vide hvad der skal ske med D, hvis det er rigtigt at plejefamilien ikke vil have D hos sig længere samt at A oplyser, at der aldrig er blevet udarbejdet en handleplan vedr. D. A oplyser at D er anbragt udenfor hjemmet pga. at hendes samlever har misbrugt hende seksuelt i maj 2002.

A ønsker, at man så vidt muligt må blive i K Kommune pga. hendes skolegang - hvis hun skal flytte fra sit plejefamilie, må man finde en anden plejefamilie i K Kommune.

A søger også om påskeferie for D til [...] - til dette oplyser hun, at soc.forvaltningen kunne kontakte [...] som D kan bo hos i [...].

Ut har snakket med familieplejeafsnittet for at høre, om de er bekendte med familien [...] - fam.pl.afd. oplyser, at familien havde søgt om familieplejetilladelse - hvor fam.pl.afd. i den forbindelse havde indhentet straffeattester, og oplyser at familien [...] vil blive godkendt som plejefamilie i den nærmeste fremtid.

Ut har den 31/3-06 i samråd med afdelingsleder ... godkendt at bevilge en rejse til D i påskeferien over art 407."

Det fremgår dernæst af journalnotatet, at ... Kommune den 6. april 2006 anviste betaling af en flybillet til D K-...-K.

Følgende fremgår blandt andet af notatarket for den 16. maj 2006:

”Ut har haft samtale med D's mor A den 11/5-06 - A søger om at rejse sammen med D fra [...] til [...] omkring den 24. juli - som A oplyser skal D til GM i fodbold, hvor A selv har planer om at tage til [...] for at være sammen med D - som A oplyser kan D så rejse fra [...] til DK på efterskolen som planlagt den 4. august.

Noget andet som A efterlyser er, om det bliver hende som forældremyndighedsindehaver der skal betale D's efterskoleophold - samt om D skal sende sine møbler til [...] for hun rejser fra K Kommune, eller om kommunen selv skal beholde hendes møbler.

Ovennævnte fra A's samtale sendt på mail til D's sagsbehandler i K Kommune som forespørgsel den 16/5-06.”

Den næste oplysning i sagen er følgende brev sendt pr. telefax den 12. juni 2006 fra K Kommune til ... Kommune:

”Socialforvaltningen i K Kommune skal herved meddele, at [...] skal have D i pleje, indtil hun rejser til efterskoleophold.

D's mor krævede, at D kom på besøg hos hende, inden hun rejste til efterskolen i sommer, hvilket vi ikke tilsluttede os.

Det skal oplyses, at D flyttede til [...] og hendes mand den 10. maj 2006, og iht. aftale skal D blive hos dem frem til 30. maj. De oprindelige plejeforældre [...] meddelte, at de ikke længere ønskede at have hende i pleje, hvorfor [...] og hendes mand blev spurgt, om de kunne tænke sig at have hende i pleje, og de indvilgede heri.

[...] har SU-godkendt plejetilladelse.

Har I yderligere spørgsmål, kan undertegnede kontaktes.”

A sendte den 23. juni 2006 følgende ansøgning til ... Kommune:

”Jeg hedder A, mor til D.

Jeg søger om hjælp til betaling af min besøgsrejse, inden D rejser til efterskoleophold.

Jeg er berettiget til at besøge D én gang om året, i forbindelse med hendes anbringelse uden for hjemmet. Jeg har endnu ikke benyttet denne mulighed.

Mit ophold vil komme til at vare fra den 27.07.06 – 04.08.06. [...] har pr. e-mail meddelt til [...] deres accept på, at jeg kunne logere hos [...].

Jeg fremsender vedlagt kopi af min rejseplan, og billetten skal være betalt senest den 06.07.06 og koster 5.082,- kr.”

Det fremgår ikke af sagen, hvorledes denne ansøgning er afgjort.

Den 16. juli 2006 skrev K Kommune til A:

”Du har ved skriftlig henvendelse af 10. juli 2006 søgt om betaling af din billet til at besøge din datter, D, som er familieplejebragt i K Kommune, [...] /K på 3.825,00 kr.

Du begrundet det med, at din datter D skal på efterskoleophold i 1 år i Danmark, hvilket efter din mening er lang tid.

Arbejdsgruppen har under sit møde den 13. juli 2006 behandlet din ansøgning om ferierejse for din datter D, før hun rejser til Danmark på skoleophold, og giver hermed afslag på ansøgningen, med henvisning til § 33 i landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge, og begrundet det med, at din datter D har besøgt dig i ... fra K Kommune i påskeferien i år, år 2006.

Såfremt du er utilfreds med arbejdsgruppens afgørelse, kan denne afgørelse påklages til Det Social Ankenævn, Boks 1015, 3900 Nuuk, senest 4 uger efter modtagelse af dette brev.”

... Kommune skrev den 8. august 2006 til K Kommune:

”Hej [...]

Jeg hedder [...] og er sagsbehandler for A, D’s mor.

Vedr.: D.

Jeg vil være meget taknemmelig, hvis mine spørgsmål kan besvares snarest muligt.

1. K Kommune betaler for D’s efterskoleophold, på grundlag af D’s borgerskab i K Kommune.

2. D er blevet seksuelt misbrugt, og hendes psykologbehandling i Danmark er under startfasen, og det bliver også betalt af K Kommune.

3. [...] Efterskole har krævet, at D skal have en cykel. Hvem betaler?

4. Dynebetæk, håndklæder m.m. er der ikke blevet betalt for endnu.

Efter det til mig oplyste vil K Kommune ikke stå for ansvaret, men jeg mener, at på grundlag af hendes borgerskab i K Kommune er det socialforvaltningens opgave at føre kontrol med udgifterne. Det er på tide, at sagen bliver behandlet færdig. Hendes biologiske mor har det meget vanskeligt, men der er tydelig kontakt mellem hende og D. D har meget hjemvé nu. Hvis hun i utide pludselig rejser hjem, hvortil skal hun så rejse?

Jeg håber vi forstår hinanden.”

Den 9. august 2006 svarede K Kommune:

”K Kommune skal komme med følgende besvarelse til Jeres e-mail af 9. august 2006.

Da D er under 18 år er forældremyndighedsindehavers hjemkommune hendes hjemkommune, og hjemkommunen er ansvarlig for udgifterne til økonomisk hjælp.

Uden at besvare de 4 spørgsmål skal jeg henvise til at nærlæse kap. 5, § 3 i landstingsforordning nr. 2 af 12. juni 1995 om kommunernes indbyrdes betalingsforpligtelser.

D bor i [...], det gør forældremyndighedsindehaver også, hvorfor [...] er at betragte som hendes hjemkommune.”

Den 16. august 2006 skrev K Kommune til ... Kommune:

”Jeg fremsender de få sagsakter, vi ligger inde med her i socialforvaltningen vedrørende D's efterskoleophold.

Hendes efterskoleophold er formentlig blevet planlagt i samarbejde med [...], da forældremyndighedsindehaveren på dette tidspunkt havde [...] som sin hjemkommune.”

... Kommune skrev den 23. august 2006 til K Kommune:

”Hej [...]

Jeg varetager sagen vedrørende D og jeg henvendte mig til [...], lige som jeg har snakket med Hjemmestyrets sagsbehandler vedrørende efterskolen. Denne forklarede mig, at det var K Kommune, der både skal udarbejde en handlingsplan og være betalingskommune, idet D er under pleje i [...]. Det du henviser til, er flytning fra Grønland til Danmark i den lovgivning du fremsendte: Det fremgår klart i den danske del. Nå, har Socialudvalget truffet beslutning om, på hvilket tidspunkt K Kommune bliver fritaget for plejeforholdet? Jeg har anmodet om den skriftlige afgørelse, således at vi bliver bekendt med, hvortil hun skal rejse, når hun kommer hjem.

Det er overraskende, at der ikke findes en handlingsplan, og jeg forstod, at kun depositumet på kr. 1.500,00 er betalt? Moderen har mundtligt flere gange fået meddelt, at hun ikke sidder med ansvaret. Hvis ikke det var for hende, var D allerede blevet smidt ud af efterskolen (de vidste ikke, hvem der skulle betale skolepengene). Jeg har nu taget kontakt til efterskolen, og psykologen er startet med at behandle D. Så vil jeg gerne lige spørge: Hvilke hjælpeforanstaltninger gør K Kommune, med hensyn til psykologbehandling af D?

Jeg håber, vi kommer på forståelse med hinanden.

Det var [...], der havde taget sig af betaling af depositumet.

Svar venligst snarest muligt, således at vi kan færdiggøre sagen.”

Samme dag skrev ... Kommune til ... Kommune:

”D, der er født i [...] og som er blevet seksuelt misbrugt af moderens samlever, flyttede til K Kommune. Hendes efterskoleophold er ikke blevet planlagt af K Kommune, kort sagt; sagen står hen i det uvisse. Jeg kontaktede K Kommune, og fik kun nogle få svar, der var ingen handlingsplan, og der var kun blevet betalt et depositum. Sagen er blevet vanskelig, og jeg beder dig om snarest at fremsende mig Socialudvalgets godkendelse af hendes flytning, da jeg stadigvæk efterlyser, hvem der skal betale til efterskolen.”

Det fremgår af ... Kommunes socialforvaltnings notatark af 28. august 2006:

”Først under samtale med A blev jeg opmærksom på, at K Kommune ikke havde udarbejdet en plan for D’s efterskoleophold, ikke fordi jeg først havde startet sagen efter D’s afrejse.

Efterskolen er i tvivl om, hvem der skal betale D’s efterskoleophold.

Ja, det er K Kommunes forpligtelse at udarbejde en plan for D’s efterskoleophold, hvilket kommunen ikke har gjort. Moderen har afholdt udgifterne, det er godt, at hun er så opmærksom på det hele.

D’s lommepege er startet med 1080,00 kr. pr. måned.”

Af et håndskrevet notat i ... Kommunes sag fremgår, at A den 2. oktober 2006 henvendte sig til kommunen i anledning af, at efterskolen havde rykket for skolepenge.

Den 4. oktober 2006 rykkede ... Kommune K Kommune for svar på henvendelsen af 23. august 2006.

Den 13. oktober 2006 svarede K Kommune på ... Kommunes henvendelser:

”Hermed fremsender jeg de sagsakter, jeg kunne finde, vedrørende D. D blev anbragt hos [...] i maj måned, efter at plejeforældrene [...] meddelte, at de ikke længere kunne have hende hos sig. Dette brev fremsendes vedlagt.

Jeg kan ud fra den verserende sag vedrørende D’s efterskoleophold se, at [...] har stået for det økonomiske, og at sagen er blevet varetaget fra [...], som det fremgår af plejemor [...] oplysninger.

Det er ikke korrekt, at K Kommune er blevet anset som handlekommune og betalingskommune, men at ... Kommune har rollen som betalingskommune i henhold til kap.

5 § 13, stk. 2 i Landstingsforordning nr. 2 af 12. juni 1995 om Kommunernes indbyrdes betalingsforpligtelser.

Det er beklageligt, at man fra direktoratets side ikke har forholdt sig til lovgivningen, idet D's hjem- og betalingskommune er forældremyndighedsindehaverens hjemkommune, også selv om, at D er blevet anbragt uden for hjemmet.

Vi skal også beklage, at sagsbehandleren under D's anbringelse ikke har udarbejdet handlingsplanen, og det skal oplyses, at pågældende sagsbehandler ikke længere er ansat i K's socialforvaltning, hvorfor jeg ikke har været klar over, hvordan sagen om en handlingsplan for D er blevet behandlet, efter at jeg overtog sagen.

D's følelser er ikke blevet bearbejdet, da der her i K Kommune ikke er ansat en psykolog.

Vi har ikke herfra udarbejdet en handlingsplan over D's hjemkomst, da [...] er hjemkommune for forældremyndighedsindehaveren, hvorfor det må være Jeres pligt som D's hjemkommune at planlægge D's hjemkomst efter efterskoleopholdet.

Jeg har fremsendt kopi af dette brev samt kopi af plejeforældrenes brev til direktoratet.

Endvidere har jeg anmodet [...] pr. fax om, at de skal videresende sagsakterne til Jer, såfremt de havde disse vedrørende D."

Den 13. oktober 2006 sendte A følgende brev til socialudvalgsformanden i K Kommune:

"Klage over sagsbehandlingen af D.

Som I nu ved, er D blevet anbragt uden for hjemmet, og jeg er mor til pågældende og hedder A.

Da D skulle anbringes uden for hjemmet, har jeg samarbejdet ved at give min samtykke. D blev anbragt uden for hjemmet i februar 2005, og under sagsforløbet blev beslutningen om hendes anbringelse truffet af [...], uden min samtykke. Da denne beslutning blev truffet, henvendte jeg mig til en sagsbehandler, for at få udarbejdet en handlingsplan. Herefter blev D anbragt hos en anden familie i april 2005.

Efter at D var blevet anbragt hos en anden familie, blev jeg lovet, at der skulle udarbejdes en handlingsplan, men en sådan handlingsplan er endnu ikke blevet udarbejdet indtil dato.

Jeg har, som mor til barnet, op til flere gange kontaktet socialforvaltningen i K Kommune, og anmodet dem om at få udarbejdet denne handlingsplan færdig. På det seneste i denne måned erfarede jeg, at den endnu ikke er blevet påbegyndt. Sagsbehandleren i K Kommune beklagede, at den tidligere sagsbehandler ikke har taget sig af hand-

lingsplanen, og jeg kan ikke acceptere denne "beklagelse", fordi jeg i dette år har henvendt mig til flere forskellige sagsbehandlere i forbindelse med sagen om D, da de jo tog sig af sagen. De sagsbehandlere jeg henvendte mig til siger altid, at jeg skulle henvende mig til den og den sagsbehandler, som tog sig af sagen. Således bruger jeg en stor del af min tid på efterlysning. De sagsbehandlere som jeg henvender mig til, vidste alligevel, at der endnu ikke er blevet udarbejdet en handlingsplan, og når jeg, som mor, op til flere gange henvender mig bliver jeg svaret, at plejeforældrene ville blive rådspurgt, fordi jeg ikke har ansvaret over hende. Og plejeforældrene gør heller ikke noget for sagen.

Socialforvaltningen i K Kommune er bekendt med, at D rejser på efterskoleophold den 04.08.2006, og jeg har som mor, og ud fra min berettigelse til et besøg én gang om året, i denne forbindelse søgt om at besøge D, forinden hun rejste, idet mit besøg også vil være bestyrkende for D. Men min ansøgning blev afslået, og begrundelsen blev ikke nærmere redegjort. Det blev orienteret, at denne beslutning blev truffet efter samtale med de tidligere plejeforældre. Hvorfor skal også de være med i beslutningen, til trods for, at D har fået andre plejeforældre?

Uden at stoppe ved den beslutning, har jeg og min søn [...] besøgt D, inden hun rejste til efterskolen, og jeg betalte selv vores rejse. D har jo brug for at se os, inden hun rejste til efterskolen.

Det er bestemt i love og forordninger, at når et barn eller et ungt menneske bliver anbragt uden for hjemmet, skal der skabes en god kontakt til de biologiske forældre, og selvom socialforvaltningen i K Kommune, uden at følge disse regler, ser ud til helst at ville opnå en adskillelse, skal jeg som mor gøre opmærksom på, at jeg og D hver dag har vedligeholdt kontakten, efter at jeg flyttede til en anden by og fik en ny arbejdsplads, og vi holder kontakten indtil dato.

D fik nye plejeforældre i maj 2006, og de tidligere plejeforældre havde oplyst, efter at D var flyttet til andre plejeforældre, at alt var klart til hendes efterskoleophold.

Lige forinden D rejste til efterskolen besøgte jeg hende i K Kommune, og da jeg ankom opdagede jeg, at de ting hun skulle medbringe til efterskolen var meget mangelfulde, hvorfor jeg krævede overfor hendes plejemor, at hun skulle søge om, at de manglende effekter skulle indkøbes. Men denne ansøgning blev det afslået, med den begrundelse, at D får udbetalt tøj- og lommepenge. Efter dette afslag søgte jeg til [...] om hjælp med tilbagebetalingspligt på 3.000,00 kr., og da D rejste og disse penge blev indbetalt på min konto, har jeg videresendt dem til D's kontaktperson på hendes efterskole, og denne indkøbte de ting som D manglede.

Uden at stoppe ved disse forhold, har jeg selv udført en undersøgelse og erfarede, at lovene og forordningerne bestemmer, at når et barn eller en ung bliver anbragt uden for hjemmet eller rejser til efterskoleophold, er hjemkommunen forpligtet til at betale udgifterne. Det er ikke sket, og jeg betalte udgifterne selv.

Her vil jeg nævne det værst tænkelige forløb: Efter D's ankomst til efterskolen blev jeg kontaktet, fordi man ikke vidste hvem der havde ansvaret for hende. Selvom jeg som mor gang på gang blev orienteret, at jeg ikke havde ansvaret, tog jeg sagen til mig og henvendte mig til sagsbehandleren her i [...].

Først her blev de forskellige initiativer vedrørende D opstartet, da jeg som mor henvendte mig om dem.

Ved mit eget initiativ opstartedes de arbejdsopgaver, som socialforvaltningen i K Kommune skulle have varetaget. Dog bliver jeg stadigvæk vurderet som en dårlig mor, der har lavet misgerninger overfor D under vores samliv. Jeg har taget mig af disse arbejdsopgaver, som I skulle have sørget for, fordi jeg ikke er en dårlig mor, og jeg bliver stadigvæk kontaktet af efterskolen, fordi I ikke viderefører Jeres arbejdsopgaver og meddelelser.

Ydermere er det kun på grund af efterskolens venlighed, at D stadigvæk er på skolen, selv om socialforvaltningen endnu ikke har betalt hendes skolepenge, og til trods for, at en handlingsplan endnu ikke er udarbejdet.

Jeg skal endvidere stærkt kritisere, at I endnu ikke har ført Jeres arbejdsopgaver ud i livet, fordi D fylder 18 år om tre måneder. Det står nemlig skrevet i lovene, at såfremt barnet ikke er fyldt 18 år, skal der i samarbejde med forældrene og barnet udarbejdes en handlingsplan på forhånd, og I har endnu ikke rørt ved handlingsplanen. Som nævnt fylder D 18 år. Hvad har I da tænkt Jer at gøre ved sagen?

D lever jo som en anden normal teenager. I fra socialforvaltningen sendte bare hende til efterskolen, som en ung uden følelser og som et værdiløst menneske.

Derfor skal jeg på det kraftigste kræve, at I hurtigst muligt behandler sagen færdig! Hvis jeg ikke hører fra Jer efter den 31.10.2006 vil jeg bringe Jer ud i medierne og i kredsretten, med en anklage om, at I har svigtet i sagen.

Endvidere kan jeg ikke bruge socialforvaltningens egen sagsbehandleres indbyrdes beskyldninger til noget som helst, da I jo selv som kollegaer kan se og være bekendt med Jeres egen sagers forløb og hvilke der ikke er gjort færdigt.

Jeg vil også kræve, at I refunderer 3.000,00 kr. samt billetprisen til ... på 7.028,00 kr., altså i alt 10.028,00 kr.

Det fremgår nemlig af lovene, at såfremt et barn, anbragt uden for hjemmet, rejser til efterskoleophold, er det hjemkommunens pligt til at betale udgifterne, og det står også skrevet, at hvis et barn eller et ungt menneske er blevet anbragt uden for hjemmet, skal der tages initiativ til, at barnet til stadighed har kontakt med forældrene, samt at forældre og søskende er berettiget til én gang om året at besøge det, med billetterne betalt af myndigheden."

Der foreligger herefter følgende tilførsel til ... Kommunes socialforvaltnings notatark af 17. og 19. oktober 2006:

"17.10.06.

A her.

A her - Hun virker meget forvirret, grædende og er meget frustreret over sagsbehandlingen af datterens sag både fra [...], K Kommune og nu her i [...].

Hun har stillet forespørgsel ang. Hendes egen rettigheder som mor, samt hvem der skal afholde udgifter for D's efterskole, da D er anbragt udenfor hjemmet med samtykke. Hun beretter at hun ikke har fået svar på sit spørgsmål og derfor er meget frustreret, vred og er meget ked af det og lyder til at hun næsten er ved at være opgivende overfor systemet og for D, der ønsker at komme hjem til moderen uanset hvad.

Ud fra det oplysninger aftalte vi at jeg skal undersøge sagen nærmere samt finde ud af hvad der egentlig er sket mellem A og det offentlige, samtidig gav hende ny tid.

Aftalt: Torsdag 19. okt. 2006 kl. 13.00 kommer hun til samtale her i soc. forvalt.

19-10-2006

A her til fortsat samtale.

A får at vide at hun har som forældremyndighedsindehaver stadig har noget at sige om sin egen datter - er stadig en del af D og en part i sagen. Hun fortæller at hun har fået at vide, at hun ikke længere har ansvaret for D, og derfor ikke har noget at sige om hende.

For det næste - fik hun at vide at [...] mangler en handleplan dokumentation for hvad handleplanen er for D og en oplæg over anbringelsen af D – og at tvisten om hvem der skal afholde udgifter for efterskolen ikke længere er til diskussion, da moderen er blevet en [...] borger, så er [...] betalingskommune, så længe barnet er anbragt.

Oplæg til soc.udvalget skal udarbejdes, idet D skal have efterværn, da hun snart fylder 18 år. Og man er sent på at lave forlænget børneforsorg.

[...] har modtaget en sagsmappe omkring D for nyligt, denne er registreret som indkommet post.

A oplyser, at de snakker sammen hverdag og hver gang nævner D at hun er helt opsat på at rejse hjem, da hun ikke længere kan holde ud ved at være sammen andre elever, hvor hun som er den eneste grønlandske elev.

Ut. Opfordrede moderen til at bakke op på datteren og prøver at få D's mening til at skifte, da hun er på skoleophold og da denne er vigtigt at få afsluttet. Moderen kan mærke at datteren har bestemt sig og er næsten ikke til at få sin mening skiftet.

I forbindelse med at der skal laves efterværn for D, skal hun høres derfor ringer jeg til hende i morgen formiddag til hendes kontaktperson, da D er på ophold i forbindelse med efterårsferie.

Der skal indhentes udtalelser til de sidste plejeforældre.

D har på nuværende tidspunkt samtale med psykolog - pga. at hun har begyndt at snitte sig i armene.

Der er en del der skal udredes i forbindelse med sagen, derfor har jeg givet 14 dages frist til at lave oplægget."

K Kommune svarede den 20. oktober 2006 på A's brev af 13. oktober 2006:

"Jeg skal herved meddele, at vi har modtaget dit brev af 13. oktober 2006, hvor du klager over K Kommunes socialforvaltnings sagsbehandling af din datter D.

Jeg skal først gøre opmærksom på, at sagsbehandlingen af D er foretaget på grundlag af nedennævnte lovgivning, og det er:

Kap. 5 § 11 stk. 1 og § 13 stk. 2 i Landstingsforordning nr. 2 af 12. juni 1995 om kommunernes indbyrdes betalingsforpligtelser.

Ovennævnte lovgivning er lagt til grund for sagsbehandlingen af din datter D i medfør af kap. 3 § 7 stk. 1 og 2 i forordningen, og d.v.s. at du i første omgang var rejst til K, hvor rejseudgifterne var blevet betalt af [...] og at din adresse blev registreret i K Kommune den 25. september 2003. Idet din rejse er blevet betalt af det offentlige, her i det konkrete tilfælde hvor din rejse til K var betalt af [...] uden K's godkendelse, er det [...] pligt at varetage den økonomiske sagsbehandling af dig i to år, og i samme periode også tage sig af dine børn som er under 18 år, i henhold til kap. 3 § 7, stk. 2 i ovennævnte forordning.

Senere var du rejst til [...], omkring den 30. august 2005, hvor du selv havde betalt rejsen, og du blev den 28. november 2005 registreret i folkeregistret at du var flyttet til [...] og at du selv har betalt din flytning til [...], og således er det [...] pligt til at sørge for økonomisk hjælp til dig. På samme måde er det ligeledes [...] pligt, i henhold til § 13, stk. 2 i ovennævnte forordning, at sagsbehandle overfor din datter D, da hun er under 18 år, samt støtte hende omkring hendes økonomiske behov, såfremt du, efter dine forpligtelser som forælder, ikke er i stand til at forsørge D økonomisk.

Jeg skal præcisere, at K Kommune kun har været forpligtet til at handle som kommune indtil den 6. august 2006, idet D var rejst til efterskoleophold i Danmark i starten af august måned og har tilmeldt sig folkeregistret i ... Kommune den 6. august 2006, og

da du som mor til D og således har et ansvar som forælder flyttede til [...] ved selv at betale din rejse, overtager [...] samtidig sagsbehandling af enhver art af D, uanset hvor barnet har en adresse.

Jeg skal endvidere orientere om, at når børn og unge under 18 år er blevet anbragt udenfor hjemmet igennem indsats fra det offentlige har kommunen ret til, i henhold til § 38, stk. 1 i Landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om Hjælp til Børn og Unge, at pålægge forældrene betaling af udgifterne ved anbringelsen helt eller delvis, når en kommune anbringer et barn udenfor hjemmet.

Jeg skal afslutningsvis med beklagelse meddele, at sagsbehandleren, der har sagen omkring udarbejdelsen af en handlingsplan ikke har afsluttet sagen i den tid, hvor D havde plejeforældre her i kommunen.”

A klagede herefter til mig.

Ved breve af 10. november 2006 bad jeg K Kommune og ... Kommune om at sende kommunernes sager vedrørende A til gennemsyn.

Den 30. november 2006 modtog jeg sagsakterne fra K Kommune. K Kommune oplyste ved sagens fremsendelse:

”Jeg fremsender hermed K Kommunes sociale sagsakter vedr. A.

Det skal bemærkes, at A var flyttet fra [...] til K Kommune i forbindelse med sin uddannelse og bevarede ... Kommune som hjemkommune dengang. Senere flyttede hun på eget initiativ til [...], der derved blev hjemkommune for hende.

Dvs. at K Kommune var handlekommune. Sagsakter vedrørende D er fremsendt til [...], hvorfor vi her ikke længere har nogen sagsakter vedr. pigen.”

Den 17. januar 2007 modtog jeg sagsakterne fra ... Kommune.

Den 29. marts 2007 skrev jeg til Familiedirektoratet:

”Jeg har modtaget den i kopi vedlagte klage fra A. A klager blandt andet over, at der ikke i forbindelse med hendes datter D’s anbringelse uden for hjemmet er lavet en handleplan.

Jeg har modtaget og gennemgået sagsmapperne fra [...] og K Kommune vedrørende A og hendes datter D.

Der foreligger hverken i sagsmappen fra [...] eller i sagsmappen fra K Kommune en handleplan for D’s anbringelse uden for hjemmet.

A har flere gange rykket kommunerne for at få lavet en handleplan.

Jeg anmoder derfor Familiedirektoratet, som tilsynsmyndighed for kommunerne på dette område, om at redegøre for, hvad dette giver direktoratet anledning til at foretage sig.

Kopi af dette brev er sendt til [...], K Kommune og A til orientering.”

Jeg skrev, ligeledes den 29. marts 2007 til ... Kommune:

”Jeg har nu gennemgået A og hendes datter D’s sagsmappe, som jeg modtog fra [...] den 16. januar 2007.

Der foreligger i sagsmappen en ansøgning fra A fra den 26. juni 2006 om betaling af flybillet til hende og hendes søn fra [...] til K Kommune, så de kan besøge D, der er anbragt uden for hjemmet.

Den 16. juli 2006 træffer [...] afgørelse om, at det ansøgte ikke kan bevilges efter reglerne i § 33 i landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge.

Jeg anmoder [...] om at redegøre for, hvorvidt kommunen har taget stilling til om det ansøgte eventuelt kunne bevilges efter landstingsforordning nr. 10 af 1. november 1982 om hjælp fra det offentlige, jf. § 11 i samme landstingsforordning.

Samtidig anmoder jeg [...] om at redegøre for den klagevejledning, som var på afslaget af 16. juli 2006.

Når jeg har modtaget [...] svar på ovenstående, tager jeg stilling til, om jeg vil undersøge denne del af A’s klage nærmere.

For så vidt angår den del af A’s klage, der vedrører den manglende handleplan for hendes datter D i forbindelse med datterens anbringelse uden for hjemmet, har jeg valgt at høre Familiedirektoratet, da direktoratet er tilsynsmyndighed for kommunerne, hvad A’s klage giver direktoratet anledning til at foretage sig.

Når jeg har modtaget Familiedirektoratets svar, tager jeg stilling til, hvorvidt jeg kan behandle denne del af A’s klage og [...] vil høre nærmere herom.

Jeg vedlægger kopi af mit samtidige brev til Familiedirektoratet.

Efter § 6, stk. 3 i landstingslov om Landstingets Ombudsmand kan klager, der kan ændres af en højere administrativ myndighed ikke indgives til Ombudsmanden, forinden den højere myndighed har truffet afgørelse i sagen. Jeg har derfor afvist at behandle den del af A’s klage, der vedrører, at [...] har ydet offentlig hjælp på 3000 kr. mod tilbagebetaling til A til køb af tøj og andre fornødenheder til D i forbindelse med hendes efterskoleophold og i stedet sendt klagen videre til Det Sociale Ankenævn.

Efter § 38 i landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge kan afgørelser, om at forældre til anbragte børn helt eller delvis skal dække udgifterne, på-

klages til Det sociale Ankenævn og samtidig kan afgørelser om at offentlig hjælp, der ydes mod tilbagebetaling også påklages til Det Sociale Ankenævn efter § 24 i landsstingsforordning nr. 10 af 1. november 1982.

A er orienteret om ovenstående ved særskilt brev samt ved kopi af dette brev.

Sagsmappen returneres med tak for lån, men bedes fremsendt igen i forbindelse med svaret fra [...]”

Jeg videresendte samtidig klagen over offentlig hjælp ydet på vilkår om tilbagebetaling og klagen over opkrævning af betaling til D's anbringelse uden for hjemmet til Det Sociale Ankenævn.

Jeg skrev den 30. marts 2007 til K Kommune:

”Jeg har nu gennemgået A og hendes datter D's sagsmappe, som jeg modtog fra K Kommune den 1. december 2006.

For så vidt angår den del af A's klage, der vedrører den manglende handleplan for hendes datter D i forbindelse med datterens anbringelse uden for hjemmet, har jeg valgt at høre Familiedirektoratet, da direktoratet er tilsynsmyndighed for kommunerne på dette område, hvad A's klage giver direktoratet anledning til at foretage sig.

Når jeg har modtaget Familiedirektoratets svar, tager jeg stilling til, hvorvidt jeg kan behandle denne del af A's klage og K Kommune vil derefter høre nærmere herom.

Jeg vedlægger kopi af mit samtidige brev til Familiedirektoratet.”

Jeg modtog den 19. april 2007 svar fra Familiedirektoratet:

”Landstingets ombudsmand har i brev af 29. marts 2007 rettet henvendelse til Familiedirektoratet vedr. klage fra A over manglende udarbejdelse af handleplan i forbindelse med en anbringelse udenfor hjemmet. Landstingets Ombudsmand ønsker at vide, hvad A's klage giver Familiedirektoratet anledning til at foretage sig som tilsynsmyndighed.

Familiedirektoratet er tilsynsmyndighed på det sociale område og fører som sådan tilsyn i henhold til Landstingsforordning nr. 11 af 12. november 2001 om socialvæsenets styrelse og organisation § 1, stk. 1 samt Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 6 af 16. februar 2006 om tilsyn med det sociale område.

Familiedirektoratet fører således tilsyn med at kommunerne forvalter det sociale regelsæt forsvarligt.

Familiedirektoratet er imidlertid ikke klageinstans for afgørelser truffet i en kommune efter det sociale regelsæt. Hvis der er begået fejl, herunder også formelle fejl, i forbin-

delse med en afgørelse truffet efter landstingsforordningen om hjælp til børn og unge i en konkret sag, er den rette klageinstans jf. Landstingsforordningen om socialvæsenets styrelse og organisation § 8, stk. 1 Det Sociale Ankenævn.

Under normale omstændigheder medfører sagsbehandlingsfejl i en konkret sag ikke, at Familiedirektoratet foretager tilsynsbesøg i den pågældende kommune.

Familiedirektoratet har før modtagelse af henvendelsen fra Landstingets Ombudsmand planlagt og anmeldt tilsynsbesøg i K Kommune fra den 27. april til den 3. maj 2007. Familiedirektoratet vil i denne forbindelse inddrage den konkrete sag og drøfte denne med K Kommune.”

Den 7. juni 2007 modtog jeg følgende brev fra Familiedirektoratet:

”Familiedirektoratet har den 4. juni modtaget henvendelse fra Landstingets Ombudsmand vedr. en klage fra A over manglende udarbejdelse af handleplan i forbindelse med en anbringelse udenfor hjemmet af A’s datter.

Familiedirektoratet har i perioden fra den 27. april til den 3. maj afholdt generelt tilsynsbesøg i K Kommune, hvor den konkrete sag blev inddraget. Det er umiddelbart korrekt, at der på den konkrete sag i strid med reglen i landstingsforordningen om hjælp til børn og unge § 14, stk. 1 ikke er udarbejdet en handleplan. K Kommune bestrider ikke det faktum, at der ikke er udarbejdet en handleplan.

Det er i forbindelse med tilsynet blevet påpeget overfor K Kommune, at der i alle sager, hvor der skal træffes en afgørelse om anbringelse udenfor hjemmet, skal foreligge en handleplan, jf. reglerne i landstingsforordningen om hjælp til børn og unge §14-15.”

Jeg skrev herefter den 9. oktober 2007 til ... Kommune:

”Jeg skrev den 30. marts 2007 til [...], at jeg i forbindelse med den del af A’s klage, der vedrørte manglende handleplan i forbindelse med D’s anbringelse uden for hjemmet, ville høre Familiedirektoratet i sagen, og vende tilbage, når jeg havde modtaget Familiedirektoratets svar.

Jeg har nu modtaget Familiedirektoratets svar i sagen, som jeg har vedlagt i kopi, og jeg har besluttet at behandle sagen.

Jeg anmoder derfor [...] om en redegørelse for:

- 1) hvad [...] har foretaget sig, for at få K Kommune til at udarbejde en handleplan i forbindelse med D’s anbringelse,
- 2) hvorfor [...] ikke, da kommunen blev handlekommune for D, har udarbejdet en handleplan for D,

3) om [...] har truffet beslutning om ophør af hjælpeforanstaltningen i forbindelse med at D fyldte 18 år, og såfremt dette er ikke er tilfældet at beskrive den foranstaltning, kommunen har truffet vedrørende D og på hvilket grundlag.

[...]

A er orienteret om ovenstående ved kopi af dette brev.”

Jeg skrev, ligeledes den 9. oktober 2007, til K Kommune:

”Jeg skrev den 30. marts 2007 til K Kommune, at jeg i forbindelse med A’s klage over manglende handleplan i forbindelse med D’s anbringelse uden for hjemmet ville høre Familiedirektoratet i sagen, og vende tilbage, når jeg havde modtaget Familiedirektoratets svar.

Jeg har nu modtaget Familiedirektoratets svar.

Familiedirektoratet skrev den 18. april 2007 blandt andet følgende til mig:

”Familiedirektoratet har før modtagelsen af henvendelsen fra Landstingets Ombudsmand planlagt og anmeldt tilsynsbesøg i K Kommune fra den 27. april til den 3. maj 2007. Familiedirektoratet vil i denne forbindelse inddrage den konkrete sag og drøfte denne med K Kommune.”

Familiedirektoratet skrev efterfølgende den 6. juni 2007 blandt andet til mig, at:

”Familiedirektoratet har i perioden fra den 27. april til den 3. maj afholdt generelt tilsynsbesøg i K Kommune, hvor den konkrete sag blev inddraget. Det er umiddelbart korrekt, at der på den konkrete sag i strid med reglen i landstingsforordningen om hjælp til børn og unge § 14, stk. 1 ikke er udarbejdet en handleplan. K Kommune bestrider ikke det faktum, at der ikke er udarbejdet en handleplan.

Det er i forbindelse med tilsynet blevet påpeget overfor K Kommune, at der i alle sager, hvor der skal træffes en afgørelse om anbringelse udenfor hjemmet, skal foreligge en handleplan, jf. reglerne i landstingsforordningen om hjælp til børn og unge §§ 14-15.”

Jeg har valgt at tage sagen under behandling.

Jeg anmoder derfor K Kommune om at meddele mig de bemærkninger, som kommunen måtte have til Familiedirektoratets brev af 6. juni 2007, som jeg har vedlagt i kopi.

Hører jeg ikke fra kommunen inden fire uger fra dags dato, kan kommunen forvente, at sagen bliver afsluttet på det foreliggende grundlag.

A er orienteret om ovenstående ved kopi af dette brev.”

Jeg modtog den 5. november 2007 følgende svar fra ... Kommune:

"[...]

Kommunens svar:

Ad. 1. Der findes ikke i sagen et notat, som kan bekræfte, at [...] har anmodet eller henstillet til K Kommune om at udarbejde en handleplan.

Ad. 2. journalnotat af d. 19. oktober 2006 fremgår i ekstrakt følgende:

For det næste fik hun at vide at ... Kommune mangler en dokumentation for hvad handleplanen er for D og en oplæg over anbringelsen af D...

Journalnotatet lægger op til den antagelse, at [...] har afventet en handleplan fra den oprindelige anbringelseskommune til videre justering og opfølgning efter D's behov på tidspunktet for notatet. Der kan ikke gives noget entydigt svar på, hvorfor den for-gæves afventede handleplan ikke har udløst ansatser eller givet anledning til en selv-stændigt udarbejdet handleplan i et samarbejde mellem [...], forældremyndighedsin-dehaver og D.

Ad.3. journalnotat afd. 19. oktober 2006 fremgår i ekstrakt følgende:

Oplæg til soc.udvalget skal udarbejdes, idet D skal have efterværn, da hun snart fylder 18 år. Og man er sent på at lave forlænget børneforsorg.

I forbindelse med at der skal laves efterværn for D, skal hun høres derfor ringer jeg til hende i morgen formiddag til hendes kontaktperson, da D er på ophold i forbindelse med efterårsferie.

Af journalnotat af 15. februar 2007 fremgår, at D har haft personlig rådgiver i septem-ber og oktober 2007. Den sidste hjælpeforanstaltning for D, besluttet inden hun blev myndig, er psykologsamtaler.

I forbindelse med, at D blev 18 år er der herefter ikke noteret yderligere om hjælpefor-anstaltninger.

Til Ombudsmanden behandling af sagen vedlægges følgende i kopi:

- journalark"

Jeg har efterfølgende fundet det påkrævet at indhente sagsakterne vedrørende D's optagelse på ... Efterskole.

Jeg modtog pr. telefaks kopi af disse sagsakter den 25. februar 2009.

Jeg udtalte herefter:

"Vedrørende spørgsmålet om udarbejdelse af handleplan

Det fremgår af landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge:

"§ 14. Inden kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om anbringelse af et barn uden for hjemmet, jf. §§ 9 og 10, skal der udarbejdes en handleplan. Kan anbringelsen ikke afvente udarbejdelsen af en handleplan, er en kortfattet angivelse af formålet med anbringelsen tilstrækkelig. Kommunalbestyrelsen skal herefter snarest muligt udarbejde en handleplan, dog senest 14 dage efter anbringelsen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen vurderer om øvrige hjælpeforanstaltninger er så omfattende, at der skal udarbejdes en handleplan. Hvis forældrene eller barnet ønsker en handleplan, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at udarbejde en sådan.

§ 15. Formålet med handleplanen er at sikre en målrettet indsats for barnet. Handleplanen skal derfor være individuel og angive formålet med hjælpeforanstaltningen og hvilken indsats, der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal angive indsatsens forventede varighed, særlige forhold vedrørende barnet, herunder behandling, uddannelse med videre.

Stk. 2. Ved anbringelse uden for hjemmet skal handleplanen desuden angive hvilke former for støtte, der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet opholder sig uden for hjemmet, og i tiden efter at barnet er vendt hjem.

Stk. 3. Ved længerevarende anbringelse uden for hjemmet skal kommunalbestyrelsen mindst én gang om året tage beslutningen om anbringelse op til vurdering på baggrund af handleplanens beskrivelse af målet med anbringelsen. Såfremt der træffes beslutning om fortsat anbringelse skal handleplanen revideres i overensstemmelse med den nye beslutning."

Det overordnede formål med kravet om obligatorisk udarbejdelse af handleplaner fremgår af de almindelige bemærkninger til forslaget til landstingsforordningen.

"Behovsprincippet skal være grundlaget for hjælp til børn og unge, således at det er barnets/den unges behov, der er afgørende for hvilke hjælpeforanstaltninger, der sættes i værk, i stedet for det nuværende princip hvor der alene fokuseres på familiens samlede behov. Derfor sætter forordningen barnets basale behov i fokus. En umiddelbar konsekvens er, at der kan og skal sættes ind på et tidligt tidspunkt i børnefamilier med sociale problemer. En tidlig indsats giver mulighed for, at problemerne ikke bliver for omfattende for barnet eller den unge, og at problemerne ikke får lov at blive større og mere komplekse.

En tidlig indgriben og obligatorisk udarbejdelse af handleplaner kan være med til at forebygge, at problemerne i børnefamilien vokser, og samtidig bevirke et mindsket behov for eksempelvis en behandlingsanbringelse af et barn. Derfor er der forslag til bestemmelser om handleplaner for tiltag i hjemmet, ved anbringelser med præcisering af formålet, og ved ophøret af anbringelsen (efterværn), så der tages hånd om barnets eller den unges fremtid."

De indholdsmæssige krav til handleplanen er således beskrevet i bemærkningerne til forordningsforslagets § 15:

"Handleplanen er en rammeplan, inden for hvilken der kan laves behandlingsplan m.v.

Af handleplanen skal så vidt muligt fremgå den forventede varighed, så barnet og forældrene ved, om det drejer det sig om måneder eller år. Det skal videre fremgå, om det drejer det sig om almindelig anbringelse eller behandlingstiltag og om barnet eller den unge skal have særlig hjælp eller pleje.

Handleplanen bør være i en standardiseret skematisk form (gerne elektronisk), hvor de enkelte punkter om handlinger uddybes efter individuelt behov. Handleplanen skal udformes således, at den også vil kunne fungere som checkliste for sagsbehandleren. Der skal i de enkelte sager være et fast oplysningskema med basisoplysninger, undersøgelsesfase og handleplan.

Handleplanen skal være en sikring for barnet af, at kommunen arbejder målrettet. Ved anførelsen af delmål er det hensigtsmæssigt, at disse er realistiske og målbare, således at der løbende vil kunne foretages vurderinger og revideringer i handleplanen.

Det er vigtigt, at handleplanen udarbejdes i samarbejde med familien og andre instanser, som har en samarbejdsrelation til barnet og barnets familie.

Der skal endvidere i handleplanen være et punkt om familiearbejde. Punktet skal udfyldes, både når der er et familiearbejde, og når der ikke er det. Ved anbringelse uden for hjemmet, skal handleplanen angive hvilke former for hjælpeforanstaltninger og støtte der skal iværksættes selvstændigt for familien inden hjemgivelsen af barnet.

Handleplanen skal bruges både i samarbejdet med familien og i samarbejdet med andre instanser, og den skal revideres løbende afhængig af forløbet i den enkelte sag.

For det tværfaglige samarbejde / sociale netværksarbejde i den enkelte sag kan handleplanen være et vigtigt arbejdsredskab."

Der er således tale om, at udarbejdelse af en handleplan er en forudsætning for, at en afgørelse om anbringelse af et barn uden for hjemmet kan få virkning efter hensigten.

Det gælder videre, at handleplanen skal foreligge inden der træffes afgørelse eller senest 14 dage efter anbringelsen.

Pligten til at udarbejde en handleplan afhænger endvidere ikke af, om anbringelsen af barnet uden for hjemmet sker med eller uden forældresamtykke, ligesom pligten ikke alene afhænger af udsigten til, at barnet kan hjemgives, idet handleplanen også skal omfatte forhold i forbindelse med anbringelsen, som ikke er målrettet mod hjemgivelse af barnet.

I den foreliggende sag ses der ikke at være taget initiativ til at udarbejde en handleplan på trods af flere henvendelser herom fra A og [...], som har været betalings- og hjemkommune for A og D indtil hun blev myndig den [...].

Jeg kan ud fra de foreliggende oplysninger om baggrunden for anbringelsen af D i familiepleje ikke kritisere K Kommunes vurdering af, at hjemgivelse af D ikke kunne finde sted, så længe A var samlevende med D's stedfar, som var kriminalretligt foranstaltet for seksuelle overgreb på D.

Som anført, fritager dette dog ikke for pligten til at udarbejde en handleplan.

Der er endvidere ikke tvivl om, at pligten til at udarbejde en handleplan påhviler den myndighed, som har truffet afgørelse om at anbringe barnet uden for hjemmet.

Reglerne i landstingsforordningen om kommunernes indbyrdes betalingsforpligtelser er i denne sammenhæng uden betydning, idet de ikke berører de retssikkerhedsgarantier, som lovgivningen tillægger borgerne i forbindelse med tvangsindgreb.

Retten til samliv mellem forældre og deres børn er en grundlæggende rettighed, som er beskyttet af såvel Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 som FN's børnekonvention artikel 7, stk. 1.

Der må derfor stilles et skærpet hjemmelskrav for indgreb i denne ret.

Pligten til at udarbejde en handleplan ved anbringelse af et barn uden for hjemmet er, på grund af denne pligts lovbestemte tætte sammenhæng med selve anbringelsesafgørelsen, herefter en forudsætning for anbringelsesafgørelsens lovlighed.

Jeg finder det derfor særdeles kritisabelt, at K Kommune anbragte A's datter i familiepleje uden at drage omsorg for udarbejdelsen af en handleplan.

Jeg beder samtidig kommunalbestyrelsen meddele mig, hvorledes kommunen fremover vil sikre sig, at anbringelse af børn uden for hjemmet kun finder sted i forbindelse med udarbejdelse af handleplaner i overensstemmelse med landstingsforordningen om hjælp til børn og unge.

K Kommunes og [...] medvirken til at arrangere et efterskoleophold for D

Reglerne om tilskud til efterskoleophold, som har hjemmel i landstingsforordning nr. 1 af 6. juni 1997 om folkeskolen § 11, stk. 2, findes i Landsstyrets bekendtgørelse nr. 26 af 15. januar 2004 om tilskud til efterskoleophold.

Det følger af bekendtgørelsen, at forældremyndighedsindehaveren forudsættes at medvirke i sager om bevilling af tilskud til børns efterskoleophold.

Således skal indehaveren af forældremyndigheden udpege en kontaktfamilie ved efterskoleophold i Danmark, jf. bekendtgørelsens § 2.

Efter § 5, stk. 1, nr. 4, jf. § 6, kan der ydes tilskud til hel eller delvis dækning af forældrenes betaling for efterskoleopholdet.

Efter bekendtgørelsens § 7, stk. 1, skal forældremyndighedsindehaveren ansøge om elevens optagelse på efterskolen.

Efter § 7, stk. 6, skal undervisningsforvaltningen fremsende kopi af skolens udtalelse vedrørende eleven til forældremyndighedsindehaveren.

Herudover er der i landstingsforordning nr. 1 af 15. april 2003 om hjælp til børn og unge fastsat følgende i § 31, stk. 1:

”Det påhviler kommunalbestyrelsen at træffe afgørelse om anbringelsesstedet og at drage omsorg for barnets pleje, opdragelse og uddannelse samt i øvrigt at træffe fornødne afgørelser om barnets personlige forhold.”

Landstingsforordningen indeholder endvidere i § 38 regler om forældrebetaling:

”§ 38. Når en kommunalbestyrelse anbringer et barn uden for hjemmet, skal forældrene pålægges at betale udgifterne ved anbringelsen helt eller delvis.

Stk. 2. Når omstændighederne taler for det, kan kommunalbestyrelsen fritage forældrene for betaling eller eftergive skyldige beløb.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan ændre en afgørelse om betaling hvis forældrenes økonomiske forhold har ændret sig væsentligt.

Stk. 4. Landsstyret fastsætter bestemmelser om forældrebetalingens størrelse.”

I forordningsforslaget er der knyttet følgende bemærkninger til § 38:

”For børn og unge under 18 år, der har ophold uden for hjemmet i et anbringelsessted for børn og unge, har forældrene pligt til at bidrage til udgifterne for opholdet i forhold til indkomstgrundlaget, dog mindst et beløb der svarer til normalbidraget.

Bestemmelsen giver hjemmel til at fastsætte nærmere regler for forældrebetalingens størrelse, denne bemyndigelse er på nuværende tidspunkt udmøntet i §§ 17 – 20 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 2 af 18 januar 1993 om hjælp til børn og unge.

Når indkomsten svarer til gennemsnitslønnen for en ufaglært SIK-arbejder, fastsættes betalingen til mindstebeløbet, svarende til det til enhver tid gældende normalbidrag. Ved højere indtægt betales et større beløb.

Kommunen kan fritage den ene eller begge forældre for betaling, såfremt betalingsforpligtelsen betyder, at pågældende efter en konkret vurdering vil få vanskeligheder ved at sikre sig og sin familie det nødvendige til opretholdelse af et rimeligt levestandard.

Det skal understreges, at der naturligvis ikke er hjemmel til at pålægge forældre til unge over 18 år at betale udgifter forbundet med den unges ophold uden for hjemmet.

Gældende bestemmelse § 45 i Landstingsforordning nr. 9 af 30. oktober 1992 om hjælp til børn og unge, om barnets eller den unges forpligtelse til at yde hel eller delvis betaling af de udgifter der er forbundet med anbringelsen er fjernet. Det er sket under henvisning til, at en betalingsforpligtelse for barnet eller den unge kan medvirke til, at barnet eller den unge ikke ønsker at arbejde i sin fritid."

På tidspunktet for D's efterskoleophold fandtes de administrativt fastsatte regler om forældrebetaling i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 17 af 1. juli 2003 om hjælp til børn og unge §§ 19 til 22:

"§ 19. Når det er nødvendigt at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet, skal forældrene betale til barnets eller den unges underhold. Taksten, som forældrene skal betale, udgør samme beløb, som normalbidrag offentliggjort i Familiedirektoratets cirkulære om gældende sociale kontantydelse og betales af begge forældrene.

Stk. 2. Selvom barnet er anbragt i familiepleje, har forældremyndighedsindehaveren stadig forsørgerpligten og må derfor ud over den almindelige forsørgelse afholde de udgifter, der er forbundet med, at barnet eller den unge tilbringer weekender og ferier hos forældremyndighedsindehaveren.

§ 20. Dækkes den ene eller eventuelt begge forældrenes forsørgerforpligtelse ved betaling af bidrag ifølge bidragsresolution, skal bidraget udbetales til plejefamilien til dækning af de forsørgelsesudgifter, der er forbundet med barnet.

§ 21. Kommunalbestyrelsen kan fritage den ene eller begge forældrene for betaling, såfremt betalingsforpligtelsen betyder, at pågældende efter en konkret vurdering vil få svært ved at sikre sig selv og sin familie det nødvendige til opretholdelse af et rimeligt levestandard.

Stk. 2. Beslutningen om betaling kan tages op til fornyet vurdering, hvis der sker væsentlige ændringer i forældrenes indkomstforhold eller forsørgerbyrde.

§ 22. Kommunalbestyrelsen udbetaler et beløb svarende til 2 x normalbidraget til plejefamilien til dækning af udgifter til kost, tøj og lomme penge til barnet eller den unge.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan herefter kræve bidraget betalt af forældremyndighedsindehaveren og beløbet kan inddrives efter bestemmelserne i Landstingsforordningen om udbetaling af underholdbidrag, m. v. til børn, samt adoptionstilskud."

Det fremgår af oplysningerne i sagen, at D's plejefamilie den 1. november 2005 søgte socialforvaltningen i K Kommune om dækning af udgifter i forbindelse med D's efterskoleophold.

Brevet fra plejeforældrene var vedlagt et udfyldt ansøgningsskema underskrevet af plejeforældrene som værger.

[...] Efterskole sendte i december 2005 en regning til D c/o plejefamilien på 1.500 kr. for indmeldelsesgebyr.

Dette beløb anviste [...] den 16. januar 2006 til efterskolen.

I en afgørelse af 4. april 2006 fra Oqaatsinik Pikkorissarfik, som i henhold til efterskolebekendtgørelsens § 4 afgør tilskudsansøgninger, til plejefamilien meddelte Oqaatsinik Pikkorissarfik, at ansøgningen om tilskud var imødekommet.

Det fremgår ikke af afgørelsen, om den omfatter samtlige udgifter, som kan dækkes efter bekendtgørelsens § 5, stk. 1, kan dækkes efter ansøgning.

Ifølge [...] henvendelser til K Kommune af 8. og 23. august 2006 og A's klage af 13. oktober 2006 til K Kommune fremgår, at ikke alle udgifter vedrørende D's efterskoleophold er blevet betalt.

Jeg forstår K Kommunes svar af 9. august 2006 og 13. oktober 2006 til [...] samt K Kommunes svar af 20. oktober 2006 til A således, at betaling af udgifter vedrørende D's efterskoleophold efter landstingsforordningen om hjælp til børn og unge § 38, stk. 1, kan pålægges A som indehaver af forældremyndigheden over D, subsidiært, at udgiften påhviler [...] som hjemkommune for A.

Jeg bemærker for det første, at det følger af landstingsforordningen om hjælp til børn og unge § 31, stk. 1, at kommunalbestyrelsen træffer beslutning om barnets anbringelsessted og drager omsorg for blandt andet barnets uddannelse.

Heri ligger umiddelbart, at disse pligter påhviler den kommune, som har truffet afgørelse om at anbringe barnet uden for hjemmet.

Det fremgår af sagsakterne, at den plejefamilie, som K Kommune har indgået aftale med om anbringelse af D, har søgt om D's optagelse på efterskole som "værger" for D.

Jeg kan ikke af sagsakterne se, om de pågældende har modtaget værgebeskikkelse. Det følger af myndighedsloven, som er sat i kraft for Grønland ved kongelig anordning nr. 306 af 14. maj 1993, § 27, at forældrene som udgangspunkt er værger for mindreårige. Efter § 29 kan en anden værge beskikkes i særlige tilfælde. Efter § 43 handler værger på den umyndiges vegne i retsforhold vedrørende formuen.

Hvis en værgebeskikkelse ikke foreligger, er det min opfattelse, at plejeforældre ikke kan indgå økonomisk forpligtende aftaler vedrørende plejebarnets uddannelse, medmindre plejeforældrene handler efter bemyndigelse fra kommunalbestyrelsen, som har ansvaret for plejebarnets uddannelse, jf. landstingsforordningen om hjælp til børn og unge § 31, stk. 1. Da kommunalbestyrelsen ved anbringelsen overtager omsorgen for barnets

uddannelse, må ansvaret for de opgaver, som i henhold til efterskolebekendtgørelsen påhviler barnets forældre, under anbringelsen påhvile den kommune, som har ansvaret for anbringelsen af barnet uden for hjemmet.

Hvorvidt kommunalbestyrelsen kan delegere en sådan opgave til en plejefamilie må efter min opfattelse som udgangspunkt afgøres efter almindelige regler om delegation.

Landstingsforordningen om hjælp til børn og unge sonderer i § 18 og § 19 mellem professionel familiepleje og almindelig familiepleje.

Udøvelse af professionel familiepleje må sidestilles med ansættelse i kommunen, idet det fremgår af landstingsforordningens § 18, stk. 2, at mindst en af plejeforældrene skal have børnepasning som fuldtidsbeskæftigelse. Udgangspunktet efter forvaltningsrettens regler om intern delegation er herefter, at det vil være lovligt for kommunen at delegere beslutningskompetencen efter landstingsforordningen om hjælp til børn og unge § 31, stk. 1, til plejeforældrene.

Ved almindelig familiepleje, jf. landstingsforordningens § 19, vil en sådan delegation som udgangspunkt ikke være lovlig, idet plejeforholdet her beror på en tilladelse fra kommunalbestyrelsen til, at private borgere har et barn i pleje og en aftale om det konkrete plejeforhold, jf. landstingsforordningens § 21, stk. 1, 3. pkt. Delegation til private forudsætter således lovhjemmel.

Jeg kan ikke ud af sagens oplysninger om plejeforholdet se, om D's plejeforældre lovligt har kunnet indgå aftaler med en efterskole og søge om tilskud til efterskoleopholdet for D, eller om denne kompetence alene tilkom K Kommune.

Henset til, at D efter det oplyste har tilsluttet sig efterskoleopholdet, og at hun nu har opnået personlig myndighed, finder jeg dog ikke tilstrækkelig grund for nærmere at undersøge, om kommunen burde have sørget for, at ansøgning om efterskoleophold og økonomisk tilskud blev indgivet af kommunen selv.

Jeg finder dog grundlag for at henstille, at kommunalbestyrelsen fremover på eget initiativ vejleder sine plejeforældre om, hvilke dispositioner om plejebørnenes uddannelse, som kræver kommunens stillingtagen, jf. herved landstingsforordningen om hjælp til børn og unge § 21, stk. 1, hvorefter plejefamilier har krav på at blive sat grundigt ind i plejeopgaven.

Til spørgsmålet om betaling for efterskoleopholdet bemærker jeg for det første, at det umiddelbare ansvar for betalingen påhviler den, som er ansvarlig for barnets uddannelse, hvilket har været K Kommune, jf. landstingsforordningen om hjælp til børn og unge § 31, stk. 1, idet K Kommune, som har udpeget plejeforældrene, må være nærmest

til at bære ansvaret for de betalingspligter, som er en konsekvens af, at efterskoleopholdet er kommet i stand.

Landstingsforordningens § 38, stk. 1, jf. stk. 4, indebærer, at forældrenes betaling til deres børn anbragt uden for hjemmet beregnes på grundlag regler fastsat af Landsstyret.

Der ligger heri umiddelbart, at betalingen skal fastsættes i en afgørelse, som kommunen træffer overfor forældrene, hvilket også understreges af, at det følger af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 17 af 1. juli 2003 om hjælp til børn og unge § 23, at afgørelser om betalingen kan påklages til Det Sociale Ankenævn.

Det fremgår ikke af sagen, at K Kommune har truffet en særskilt afgørelse i forhold til A vedrørende hendes betaling for D's efterskoleophold.

Jeg kan på denne baggrund ikke være enig i K Kommunes opfattelse af, at regninger for D's efterskoleophold uden videre har kunnet opkræves hos A eller A's hjemkommune.

A's betalingspligt hviler, som nævnt, på en afgørelse, som kommunen har været forpligtet til at træffe i forhold til A om udgiftsdækning i overensstemmelse med de citerede bekendtgørelsesregler om forældrebetaling, som i øvrigt opererer med betaling efter faste satser, og ikke indeholder regler om refusion af enkeltudgifter. A har ingen økonomiske forpligtelser over for efterskolen.

Jeg finder det på baggrund af K Kommunes tilkendegivelser om betalingsspørgsmålet over for [...] og A kritisabelt, at K Kommune ikke har meddelt A en begrundet afgørelse om hendes betalingspligt.

Jeg har i mit brev til A, hvori jeg orienterer hende om resultatet af min behandling af sagen vejledt hende om, at hun, såfremt hun har afholdt udgifter til D's efterskoleophold, som hun ikke mener, at hun bør afholde, kan kræve en skriftlig og begrundet afgørelse af betalingsspørgsmålet fra ... Kommune, om fornødent med vejledning om klageadgangen til Det Sociale Ankenævn, idet hun ikke tidligere ses at være vejledt om klageadgangen, hvorfor klagefristen i landstingsforordningen om socialvæsenets styrelse og organisation ikke er begyndt at løbe.

Jeg foretager mig i øvrigt ikke yderligere i sagen."

K Kommune svarede mig ved brev af 13. august 2009:

"[...]"

Jeg vil oplyse, at så vidt jeg ved, har socialkontoret [...] inden for de sidste år (både umiddelbart inden og efter kommunesammenlægningen) ikke forsømt at oplyse plejefamilier om de dispositioner kommunen har mht. plejebørns uddannelse som alene kan træffes af kommunen. Socialkontoret skal dog fremover sørge for at foretage denne opgave mere regelmæssigt og struktureret - herunder i tværfagligt samarbejde med vores lokale skoleforvaltning og Pireersarfik.

Jeg vil tilføje, at i den forholdsvis korte periode jeg har arbejdet som socialchef [...] har adskillige anbragte børn [...] været på efterskoleophold, hvor kommunen har bevilget økonomisk hjælp til dækning af forældrebetaling, forsørgelse, etc. samt - i nogle tilfælde - særlig pædagogisk støtte til barnet i forbindelse med opholdet."

Jeg afsluttede sagen den 24. august 2009 med følgende brev til kommunen:

"Jeg tager kommunens svar til efterretning, og jeg foretager mig derfor ikke yderligere i anledning af min henstilling.

Jeg går ud fra, at kommunen vil vejlede plejeforældrene i overensstemmelse med, hvad jeg har anført i min udtalelse af 19. marts 2009 om de begrænsninger, der gælder for plejeforældrenes adgang til at indgå aftaler med en efterskole og til at ansøge om tilskud til efterskoleopholdet, herunder at plejeforældrenes dispositionsadgang reguleres af reglerne om delegation af kompetence fra kommunen."